

Aftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025

Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025. Aftalen skal skabe fundamentet for en genopretning af kriminalforsorgen med en væsentlig forøgelse af kapaciteten og en målrettet indsats for at fastholde og rekruttere de nødvendige fængselsbetjente. Samtidig skal der sættes hårdt ind over for de indsatte, som ikke vil et liv uden kriminalitet, mens de, som ønsker at være en del af samfundet, skal hjælpes bedre på vej.

Kriminalforsorgen står aktuelt over for en grundlæggende driftsudfordring med et historisk højt belæg, stor mangel på fængselsbetjente og for få fængsels- og arrestpladser. Antallet af indsatte i kriminalforsorgens institutioner er steget markant de seneste år, og belægget har ikke været højere siden årene umiddelbart efter 2. verdenskrig. På trods af at der siden indgåelsen af flerårsaftalen for 2018-2021 er idriftsat mere end 600 pladser, forventer kriminalforsorgen, at landets fængsler og arrester i de kommende år vil have væsentligt flere indsatte, end kapaciteten og bemanningen tilsiger. Hvis der ikke tages skridt til at forøge kriminalforsorgens kapacitet eller reducere belægsudfordringen, er der risiko for, at der i 2025 mangler op imod 1.000 pladser.

Sideløbende med udviklingen i belægget er antallet af fængselsbetjente faldet med ca. 23 procent over de seneste 10 år. Udfordringerne består både i fastholdelse og rekruttering af fængselsbetjente og transportbetjente. Det høje belæg og manglen på fængselsbetjente påvirker forholdene i kriminalforsorgen. Det skaber et udfordrende og nedslidende arbejdsmiljø for de ansatte og giver mindre tid til det relationelle og kriminalitetsforebyggende arbejde. Dertil kommer, at kriminalforsorgen oplever, at de indsatte generelt er mere forhærdede og negativt styrende end tidligere, og særligt indsatte med relationer til bandemiljøet udgør en sikkerhedsudfordring. Det stiller større krav til fængselsbetjentene og fængslernes og arresternes kapacitet og indretning.

Aftalepartierne er enige om, at det er en bunden opgave at få vendt udviklingen i kriminalforsorgen. Aftalepartierne er på den baggrund enige om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025. Aftalen skal sikre, at balancen i kriminalforsorgen genoprettes, så kriminalforsorgen i årene, der kommer, har bedre forudsætninger for at bidrage til tryghed og sikkerhed i samfundet.

Derfor indeholder aftalen konkrete initiativer, som skal afhjælpe manglen på fængsels- og arrestpladser på både kort og lang sigt. I den kommende flerårsaftaleperiode igangsættes således en række udvidelser af kriminalforsorgens institutioner.

Aftalepartierne er enige om, at der skal lejes 300 fængselspladser i et partnerland. Fængselspladserne vil blive anvendt til udvisningsdømte udlændinge fra ikke-EU-lande. Det vil øge kapaciteten på kort sigt og derved aflaste de akutte bemandingsudfordringer i de danske fængsler. Det vil også sende et klart signal om, at udvisningsdømte udlændinge skal forlade Danmark. Ambitionen er, at de udvisningsdømte ved endt afsoning i videst muligt omfang skal udsendes til deres hjemland. Afsoning i fængslet i partnerlandet vil ske under danske straffuldbyrdsregler og inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Aftalen skal desuden sikre, at kriminalforsorgen også på længere sigt er i balance, og at der sker en modernisering og fremtidssikring af rammerne omkring de dømte. Med aftalen igangsættes derfor forberedelse af opførelsen af et nyt topsikret fængsel, der bl.a. skal kunne håndtere de særligt farlige indsatte. Herudover igangsættes forberedelsen af en betydelig udvidelse af den planlagte områdearrest på Sjælland.

For at styrke forebyggelsen af kriminalitet og understøtte en bedre overgang til det omkringliggende samfund og et liv uden kriminalitet efter endt afsoning justeres reglerne for udstationering, så flere indsatte afsoner den sidste del af deres straf i kriminalforsorgens udslusningsfængsler eller med fodlænke. I den forbindelse oprettes 4 nye udslusningsfængsler, herunder genopføres den nedlukkede afdeling i Avedøre Pension.

Rekrutteringen af landets fængselsbetjente styrkes med aftalen, ligesom der iværksættes tiltag til at fastholde fængselsbetjentene, herunder tiltag til forbedring af arbejdsmiljøet i fængsler og arrester. Med aftalen tages dermed konkrete skridt til at få vendt den årlige nettoafgang af fængselsbetjente til en nettotilgang, hvilket er afgørende for en sikker drift af kriminalforsorgen og arbejdsmiljøet for fængselspersonalet. Det er samtidig en forudsætning for en udvidelse af kapaciteten i Danmark, at der ansættes et betydeligt antal fængselsbetjente i de kommende år.

Aftalepartierne er enige om, at kriminalforsorgens opgavevaretagelse skal bygge på et grundlæggende princip om ret og pligt. De indsatte, der vælger fællesskabet til, lever op til deres pligter og viser, at de gerne vil leve et liv uden kriminalitet, skal have den fornødne støtte og de nødvendige kriminalitetsforebyggende tilbud. Med aftalen gives der f.eks. under visse betingelser bedre muligheder – end de begrænsede muligheder, der er i dag – for, at dømte kan blive fri for gæld fra straffesagsomkostninger. Med afsæt i betænkningen fra Udvalget om forebyggelse og resocialisering igangsættes desuden et arbejde med henblik på at udarbejde en ny model for straffesagsomkostninger, der skal motivere dømte til at arbejde for et kriminalitetsfrit liv.

Uddannelsestilbud i fængsler og arrester understøtter, at de indsatte efter endt afsoning kommer i arbejde eller får mulighed for at videreuddanne sig og er således helt centrale for de indsattes vej til et liv uden kriminalitet. Aftalepartierne er derfor enige om at investere i bedre uddannelsestilbud til indsatte. Med aftalen etableres to nye uddannelsesafdelinger med hver ca. 10-20 pladser, og der ansættes flere lærere og faglærere. Endvidere øges udbuddet af arbejdsmarkedsrettede uddannelser, og kriminalforsorgens særligt sikrede it-netværk til uddannelse opgraderes.

De indsatte, der ikke vil overholde de fælles spilleregler og skaber utryghed og udsætter andre indsatte og de ansatte for trusler og voldelige overfald, skal mødes med klar konsekvens og et minimum af privilegier. Aftalepartierne er derfor bl.a. enige om at fordoble straffniveauet for indsatte, der overfalder ansatte i kriminalforsorgens institutioner, ligesom der foretages en justering af disciplinærstraffesystemet med fokus på ret og pligt. Endvidere oprettes en ny sikkerhedsklasse 0, der skal håndtere særligt konfliktsøgende og farlige indsatte, herunder indsatte, der overfalder personale eller medindsatte, og som ikke kan håndteres i sikkerhedsklasse 1.

Hertil tages skridt til at styrke indsatsen over for indsatte med psykiske lidelser ved at ansætte psykiatere i kriminalforsorgens institutioner, der skal være med til at give bedre muligheder for at identificere og behandle indsatte med psykiske lidelser. Endvidere nedsættes et tværministerielt arbejde, der skal se på, hvordan indsatte med psykiske lidelser fremover håndteres bedst muligt og under sikre forhold i kriminalforsorgens institutioner.

Aftalen indeholder endvidere initiativer målrettet den grønlandske og færøske kriminalforsorg.

Tabel 1**Temaer og initiativer i flerårssaftalen for kriminalforsorgen 2022-2025**

Tema	Initiativer
Flere fængsels- og arrestpladser	<u>Udvidelse af kriminalforsorgens fysiske kapacitet med 326¹ pladser i Danmark</u> <ul style="list-style-type: none"> • Udvidelse af Køge Arrest, Horserød Fængsel og Ringe Udvisningsfængsel • Udvidelse af Sdr. Omme Fængsel • Genaktivering af pladser i Møgelkær Fængsel
	<u>Leje af 300 fængselspladser i udlandet til udvisningsdømte udlændinge</u> <u>Fremtidssikring af kriminalforsorgens kapacitet</u> <ul style="list-style-type: none"> • Udvidelse af planlagt områdearrest på Sjælland til 400 pladser • Forberedelse af opførelse af nyt fængsel
	<u>Håndtering af belæg, der udspringer af strafskærpselsen for COVID-19-relateret kriminalitet</u>
Mere uniformeret personale og bedre arbejdsmiljø	<u>Styrket indsats for rekruttering</u> <ul style="list-style-type: none"> • Fuld basisløn i hele uddannelsesperioden for fængsels- og transportbetjente • Forbedret fængselsbetjentuddannelse • Ny merituddannelse til fængselsbetjent • Bedre støtte og vejledning under første praktikperiode • Nye afdelinger af skolen for fængselsbetjente
	<u>Bedre arbejdsmiljø og fastholdelse</u> <ul style="list-style-type: none"> • Supervisionsordning for medarbejdere med daglig kontakt til indsatte mv. • Etablering af internt psykologkorps • Bedre udviklingsmuligheder for bl.a. uniformeret personale
	<u>Mere tid til kerneopgaven – mindre administrativt arbejde</u> <ul style="list-style-type: none"> • Friheden tilbage til fængselsbetjentenes faglige skøn • Opgaveflytning fra fængselsbetjente til andre faggrupper • Mere tid til personaleledelse ved reduceret ledelsesspænd • Modernisering af kriminalforsorgens sagsbehandlingssystem
Styrket sikkerhed og mere konsekvens over for udfordrende indsatte	<ul style="list-style-type: none"> • Flere skærpede sikkerhedspladser og ny "sikkerhedsklasse 0" for de hårdeste indsatte • Styrkelse af indsatsen over for terrordømte samt radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning • Nyt disciplinærstraffesystem med fokus på ret og pligt • Fordobling af straffiveauet ved vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner • Styrket indsats for indsatte med psykiske lidelser • Eftersyn af kriminalforsorgens regimer (åbent-, lukket- og arrestregime) • Øgede sanktioner ved udeblivelse fra afsoning • Strammere vilkår for udvisningsdømte • Tværgående prioritering af personfarlig kriminalitet i straffesagskæden
Bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ny model for straffesagsomkostninger, der skal motivere dømte til at arbejde for et kriminalitetsfrit liv • Bedre vilkår for børn af indsatte • Øget deling af oplysninger med kommunerne og faste løsladelsesdage • Samfundstjeneste skal også kunne udføres i private virksomheder • Strategi for målrettet forebyggelse af ny kriminalitet • Ny strategi for styrket samarbejde med civilsamfundet og pulje til civilsamfundstiltag • Nye uddannelsesafdelinger, flere lærere og faglærere, flere arbejdsmarkedsrettede uddannelser og opgradering af SK-nettet • Bedre muligheder for indsattes adgang til den offentlige digitale infrastruktur • Digitalisering af sundhedsbehandlingen i kriminalforsorgen (digitale patientjournaler) • Afdækning af behandling for stofafhængighed
Initiativer målrettet den grønlandske og færøske kriminalforsorg	<u>Øget anvendelse af alternative afsoningsformer for en bedre overgang til et liv uden kriminalitet</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bedre udslusning fra fængsler og arrester via fodlænke og udslusningsfængsler <u>Færøerne</u> <ul style="list-style-type: none"> • Implementering af straffuldbyrdeleslov på Færøerne • Bedre afsoningsforhold i arresten på Færøerne <u>Grønland</u> <ul style="list-style-type: none"> • Seksuelle overgreb på børn og unge i Grønland • Indsats mod misbrug af euforiserende stoffer i grønlandske anstalter

Anm.: 1) Sdr. Omme idriftsættes medio 2025.

Flere fængsels- og arrestpladser

Der er i dag en ubalance mellem et stigende antal indsatte, en utilstrækkelig kapacitet og for få ansatte. Det udfordrer driften af kriminalforsorgen, og hvis udviklingen fortsætter, er der risiko for, at der i 2025 vil mangle op imod 1.000 pladser. Det kan i værste fald betyde, at dømte skal vente længe på at afsone deres straf, ligesom det har negative konsekvenser for de ansattes arbejdsmiljø.

For aftalepartierne er det derfor altafgørende, at der i aftaleperioden skabes flere pladser i landets fængsler og arrester. Det er desuden centralt, at der sker en modernisering af kriminalforsorgens fængsels- og arrestsektor, og at der tages skridt til at sikre, at kriminalforsorgen fremover vil råde over et tilstrækkeligt antal arrest- og fængselspladser.

For at sikre at den nye kapacitet kan bemandes, iværksættes en række tiltag, der har til formål at styrke kriminalforsorgens rekruttering og forbedre fastholdelsen af fængselsbetjentene. Tiltagene er beskrevet i afsnittet ”Mere uniformeret personale og bedre arbejdsmiljø”.

Hertil iværksættes en række kriminalitetsforebyggende tiltag, der også vil have en belægsreducerende effekt og dermed lette presset på kriminalforsorgen. Tiltagene er beskrevet i afsnittet ”Bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet”.

For at afhjælpe kapacitetsmanglen på både kort og lang sigt tilslutter aftalepartierne sig endvidere, at der lejes fængselspladser i udlandet.

Udvidelse af kriminalforsorgens fysiske kapacitet med 326 pladser i Danmark

For at imødegå den akutte kapacitetsmangel skal der i aftaleperioden ske en udvidelse af kriminalforsorgens fysiske kapacitet med 326 pladser. Pladserne fordeler sig på 250 lukkede fængselspladser, 82 åbne fængselspladser og 12 arrestpladser. Fordelingen skal ses i lyset af udviklingen med mere forhædede og negativt styrende indsatte. Hertil dvalelægges 18 arrestpladser i Ud-lændingecenter Ellebæk.

Udvidelse af Køge Arrest, Horserød Fængsel og Ringe Udvisningsfængsel

Det blev i forbindelse med finansloven for 2019 og finansloven for 2021 besluttet at igangsætte udvidelser af bl.a. Køge Arrest (12 pladser), Horserød Fængsel (17 pladser) og Ringe Udvisningsfængsel (50 pladser). Disse pladser færdigetableres og idriftsættes i 2022-2023.

Udvidelse af Sdr. Omme Fængsel

Sdr. Omme Fængsel fungerer i dag som et åbent fængsel med 222 pladser. Aftalepartierne er enige om at etablere 200 nye pladser i fængslet, så den samlede kapacitet kommer op på 422 pladser. De 200 nye pladser vil blive fleksible pladser, der som udgangspunkt er lukkede fængselspladser, men som også kan anvendes som arrestpladser eller som åbne fængselspladser, hvis der opstår et særligt behov herfor. Pladserne forventes idriftsat medio 2025.

Genaktivering af pladser i Møgelkær Fængsel

Møgelkær Fængsel blev dvalelagt i 2018 og er siden delvist ombygget til et uddannelsescenter for fængselsbetjente. Kriminalforsorgen har i juni 2021 genaktiveret 66 pladser i fængslet for at imødegå det aktuelle kapacitetspres.

Ud over de 66 pladser i fængslet er der yderligere 65 dvalelagte pladser, som vil blive genaktiveret, så fængslets samlede antal pladser kommer op på 131. Pladserne kan idriftsættes i 2022.

Leje af 300 fængselspladser i udlandet til udvisningsdømte udlændinge

Udvisningsdømte udlændinge optager for mange pladser i de danske fængsler, som generelt er udfordret af overbelæg og stor mangel på fængselsbetjente. I 2020 lagde udvisningsdømte i gennemsnit beslag på 368 pladser i fængslerne.

Aftalepartierne er enige om, at der skal lejes fængselspladser i udlandet. Det vil muliggøre en forøgelse af kriminalforsorgens kapacitet, uden at det påvirker bemandingssituationen i Danmark. Det er hensigten, at fængselspladserne i udlandet skal anvendes til udvisningsdømte fra ikke-EU-lande, og at de udvisningsdømte ved endt afsoning i videst muligt omfang skal udsendes til deres hjemland. Aftalepartierne noterer sig, at omkostningerne ved oprettelse og idriftsættelse af fængselspladser i udlandet samlet set forventes at være lavere end tilsvarende pladser i Danmark.

Det er afgørende for aftalepartierne, at de udvisningsdømte afsoner i udlandet under danske straffulbyrdelsesregler og under fysiske forhold, der grundlæggende svarer til de forhold, der gælder i danske fængsler, og inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Aftalepartierne er enige om, at fængslet i udlandet skal være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre, at afsoningen sker i overensstemmelse med danske regler og Danmarks internationale forpligtelser. Det er endvidere afgørende, at partnerlandet igennem aftalegrundlaget forpligter sig til at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes.

Aftalepartierne er desuden enige om, at ordningen vil blive implementeret således, at dømte uden børn i Danmark placeres i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark. De indsatte i fængslet i udlandet vil have ret til besøg i samme omfang som indsatte i danske fængsler. Der vil i den forbindelse være tilfælde, hvor Danmarks internationale forpligtelser tilsiger, at der på baggrund af en konkret ansøgning ydes økonomisk støtte til nærtstående, herunder mindreårige børn, ved besøg i fængslet i udlandet. Aftalepartierne er enige om, at kriminalforsorgen følger udviklingen i antallet af besøg og udgifterne forbundet hermed med henblik på en drøftelse blandt aftalepartierne.

Aftalepartierne lægger vægt på, at der som følge af enigheden om etablering af fængselspladser i udlandet skal foretages en række lovændringer og implementeringsprojekter for at muliggøre tiltaget i praksis, herunder med henblik på at etablere et system for transport og politiledsagelse af indsatte i forbindelse med afsoning i partnerlandet, at der skal sikres mulighed for fysiske besøg, videounderstøttelse i fængslet i udlandet, en permanent tilstedeværelse af en delvis dansk stab samt adgang til nødvendig sundhedsbehandling i enten partnerlandet eller Danmark. I forlængelse heraf er der enighed om, at Folketingets Ombudsmands tilsyn og behandling af klager også skal gælde for udvisningsdømte i det fængsel, der lejes i udlandet, på samme måde som for udvisningsdømte i fængsler i Danmark, ligesom nationale og internationale tilsynsorganer samt organisationer vil kunne føre tilsyn og få adgang på samme måde som i Danmark.

Aftalepartierne noterer sig, at der fortsat vil blive arbejdet for, at udvisningsdømte også efter endt afsoning i videst muligt omfang vil skulle hjemrejse og dermed ikke længere opholde sig i Danmark. Der er med den afsatte økonomi også lagt op til, at denne indsats videreføres for så vidt angår udvisningsdømte, der afsoner i udlandet.

Opgaven med overførsel af udvisningsdømte til afsoning i hjemlandet og de tilsvarende ressourcer er overført til kriminalforsorgen. Aftalepartierne vil drøfte udviklingen i sagsbehandlingstiden i 3. kvartal 2022.

Aftalepartierne vil blive orienteret, når der foreligger en konkret aftale med et specifikt land og vil desuden løbende blive holdt orienteret om implementeringen, herunder om de tilpasninger og indsatser der kan være nødvendige. Det er ved aftaleindgåelsen forventningen, at ibrugtagelsen af fængselspladserne vil kunne påbegyndes fra starten af 2023.

Fremtidssikring af kriminalforsorgens kapacitet

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for at sikre, at kriminalforsorgen råder over et tilstrækkeligt antal fængsels- og arrestpladser. Herudover er der behov for, at der sker en modernisering af kriminalforsorgens fængsels- og

arrestsektor, som bl.a. skal bidrage til at sikre en højere grad af fleksibilitet mellem lukkede og åbne fængselspladser samt muliggøre eventuel nedlukning af utidssvarende kapacitet, såfremt udviklingen i belægget tillader det.

Udvidelse af planlagt områdearrest på Sjælland til 400 pladser

Ifølge flerårsaftalen for kriminalforsorgen 2018-2021 skal der etableres en sikker og moderne områdearrest med over 200 pladser. Det høje antal indsatte har skabt et behov for endnu flere arrestpladser. Samtidig betyder de aktuelle bemandingsudfordringer, at kapacitetsudvidelser bør samles på færre, større og mere effektive matrikler. Derfor er aftalepartierne enige om, at den planlagte områdearrest skal udvides med yderligere 200 pladser, så den samlede kapacitet bliver i alt 400 pladser.

Den nye områdearrest skal bidrage til en mere optimal sikkerhed om farlige arrestanter og skal kunne anvende den nyeste teknologi for derigennem bl.a. at sikre bedre arbejdsforhold for fængselsbetjentene samt have tilstrækkelige faciliteter til at understøtte de indsattes mulighed for uddannelse, beskæftigelse og besøg. Moderniseringen af arreststrukturen giver samtidig mulighed for at lukke utidssvarende kapacitet, hvis belægssituationen tillader det.

Den nærmere placering af områdearresten beslattes af aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra kriminalforsorgen og i dialog med den relevante kommune. Oplægget vil bl.a. inddrage operationelle hensyn samt snitfladerne til kriminalforsorgens interessenter, herunder politiet.

Forberedelse af opførelse af nyt fængsel

Det er afgørende, at kriminalforsorgen råder over moderne og fleksible fængselspladser. Derfor er aftalepartierne enige om, at der skal etableres et nyt moderne fængsel med potentielt op til 400 pladser.

Det nye fængsel skal sikre, at der fremover er bedre balance i kriminalforsorgens kapacitet, og at der skabes mulighed for en modernisering af kriminalforsorgens bygningsmasse ved lukning af mindre og utidssvarende fængsler, hvis belægssituationen tillader det. Fængslet opføres som et fleksibelt, topsikret byggeri, som skal håndtere særligt farlige indsatte og grupperinger. Fængslet vil i udgangspunktet være et lukket fængsel, der vil kunne håndtere afsonere i alle sikkerhedsklasser, herunder de farligste indsatte i en ny sikkerhedsklasse 0.

Fængslet skal desuden kunne anvende den nyeste teknologi for derigennem bl.a. at sikre bedre arbejdsforhold og sikkerhed for fængselsbetjentene. Fængslets fleksible kapacitet skal endvidere have tilstrækkelige faciliteter til at understøtte de indsattes mulighed for uddannelse, beskæftigelse og besøg.

Regeringen udarbejder et oplæg om den nærmere placering, størrelse og type af det nye fængsel, som drøftes med aftalepartierne. Fængslets type og

størrelse skal bl.a. tage højde for det fremtidige kapacitetsbehov og muligheden for at skaffe tilstrækkelig bemanning. Oplægget vil endvidere inddrage operationelle hensyn samt snitfladerne til kriminalforsorgens interesser, herunder politiet.

Byggeriet projekteres og udbydes i flerårsaftaleperioden.

Håndtering af belæg, der udspringer af strafskærpelsen for COVID-19-relateret kriminalitet

Folketinget vedtog i april 2020 et lovforslag om bl.a. skærpelse af straffen for COVID-19-relateret kriminalitet. Strafskærpelsen indebærer, at straffen for lovovertrædelser begået med baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-pandemien kan forhøjes med indtil det dobbelte og med indtil det firedobbelte, hvis der er tale om svindel mv. med hjælpepakker.

Kriminalforsorgen står i en situation, hvor der er for få fængselspladser, og virkningen af strafskærpelsen forventes at forværre belægspresset i kriminalforsorgen betydeligt i de kommende år. Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at for personer, som har svindlet med hjælpepakker, og som derfor i dag kan få skærpet straffen til det firedobbelte, ændres ordningen, så de pågældende i stedet kan få skærpet straffen til det dobbelte.

Håndtering af situationer med ekstraordinært højt belæg og underbemanning

Selv med betydelige kapacitetsudvidelser og øget brug af alternative afsoningsformer, forventes belægget at stige i de kommende år. Flere indsatte i kriminalforsorgens institutioner øger konfliktniveauet og stiller allerede i dag høje krav til personalet.

Aftalepartierne er enige om, at det skal undersøges nærmere, hvordan kriminalforsorgen i afgrænsede perioder med ekstraordinært højt belæg og underbemanning kan opretholde en forsvarlig drift. Arbejdet skal afdække mulige værktøjer, som f.eks. tidligere nattelukning af indsatte, begrænset adgang til beskæftigelse, forskudte gårdture og akutte tilsigelsestop, der kan tages i brug i berørte fængsler og arrester i særlige situationer, for f.eks. at sænke konfliktniveauet blandt indsatte på afdelingerne og sikre mere støtte og aflastning til fængselsbetjentene.

Mere uniformeret personale og bedre arbejdsmiljø

På trods af en styrket rekrutteringsindsats og en række afbureaukratiserings tiltag mv., der har frigjort personale i fængsler og arrester, har der igennem de seneste år været en større afgang end tilgang af fængselsbetjente. Det

betyder, at kriminalforsorgen i dag står med en stor mangel på fængselsbetjente i landets fængsler og arrester. Udfordringerne består både i fastholdelse og rekruttering. Det er desuden en forudsætning for en udvidelse af kapaciteten i kriminalforsorgens institutioner i Danmark, at der samtidig ansættes et betydeligt antal fængselsbetjente i de kommende år.

Opgaveløsningen i kriminalforsorgen, herunder i forhold til arbejdsmiljøet, sikkerheden og de kriminalitetsforebyggende indsatser, påvirkes i høj grad af manglen på fængselsbetjente. Det er afgørende for aftalepartierne, at der sættes ind over for udfordringerne med fastholdelse og rekruttering for at få vendt udviklingen.

Aftalepartierne er derfor enige om en række initiativer, der skal styrke rekrutteringen af nye fængselsbetjente og skabe forbedringer af arbejdsmiljøet i fængsler og arrester, som understøtter, at flere fængselsbetjente fremover vælger en langsigtet karriere i kriminalforsorgen.

Tiltagene forventes at understøtte, at den årlige nettoafgang af fængselsbetjente kan vendes til en nettotilgang. Ud fra en beregningsteknisk fremskrivning forventer kriminalforsorgen over perioden 2022-2026 en nettotilgang på ca. 300 fængselsbetjente og rekrutterer i øvrigt fængselsbetjente i videst muligt omfang. Aftalepartierne forventer, at der hermed er lagt et grundlag for, at den positive udvikling i nettotilgangen vil fortsætte.

Aftalepartierne vil løbende blive orienteret om udviklingen i antallet af fængselsbetjente og vil bl.a. på den baggrund løbende drøfte iværksættelse af eventuelle yderligere initiativer inden for aftaleøkonomien, såfremt udviklingen ikke går i den rigtige retning.

Styrket indsats for rekruttering

Det er helt centralt, at der i fremtiden kan rekrutteres flere transport- og fængselsbetjente, hvis bemandsituationen skal forbedres. For at øge rekrutteringen er det vigtigt, at det er attraktivt for egnede kandidater at søge ind på kriminalforsorgens uddannelser, og at det i højere grad lykkes at fastholde eleverne på uddannelsen.

For at øge rekrutteringen ønsker aftalepartierne derfor at iværksætte en række tiltag til at forbedre vilkårene for eleverne på fængselsbetjentuddannelsen og transportbetjentuddannelsen.

Fuld basisløn i hele uddannelsesperioden for fængsels- og transportbetjente

Eleverne på fængselsbetjentuddannelsen og transportbetjentuddannelsen befinder sig typisk i en livssituation, hvor de bl.a. i kraft af deres alder har

økonomiske og familiære forpligtelser, som kan gøre det svært med en hverdag på SU. Det kan betyde, at uddannelserne vælges fra.

Aftalepartierne er derfor enige om at indføre fuld basisløn på kriminalforsorgens uddannelser, så både fængsels- og transportbetjente fremover modtager løn i hele uddannelsesperioden i modsætning til den nuværende ordning, hvor de modtager SU i skoleperioder.

Forbedret fængselsbetjentuddannelse

Aftalepartierne vil sikre, at der i fremtiden er flere, der ønsker at uddanne sig til fængselsbetjent, og at flere gennemfører uddannelsen. Uddannelsen skal være attraktiv og tidssvarende, og fængselsbetjentene skal i højere grad have mulighed for at tilegne sig de rette værktøjer til at håndtere udfordrende episoder i hverdagen. Aftalepartierne ønsker derfor at iværksætte en række forbedringer af fængselsbetjentuddannelsen.

Fængselsbetjentuddannelsens indhold, læringsmål og metoder skal opdateres og omstruktureres, så eleverne klædes på til at løse de opgaver, som en stigende forråelse af fængselspopulationen og flere indsatte kræver, herunder bl.a. ift. særligt udfordrende indsatte, bandemedlemmer, terrordømte og radikaliserede indsatte. Aftalepartierne ønsker samtidig, at der i højere grad end tidligere lægges vægt på at skabe et trygt læringsmiljø for eleverne, hvor de kan få en bred praktisk erfaring med de typer af opgaver, der løses i kriminalforsorgens institutioner.

Sideløbende skal kriminalforsorgen arbejde med at styrke kriminalforsorgens omdømme, herunder sikre kendskab til kriminalforsorgens uddannelser og arbejdet som fængsels- og transportbetjent for fremadrettet at sikre et større optag på uddannelserne og understøtte fastholdelsen.

Ny merituddannelse til fængselsbetjent

Det skal være mere attraktivt for særligt kvalificerede kandidater at søge ind på fængselsbetjentuddannelsen. Aftalepartierne vil derfor etablere en ny merituddannelse for fængselsbetjentelever. Med en merituddannelse kan særligt egnede kandidater – f.eks. kandidater med baggrund som politikadet eller sikkerhedsvagt – fremover komme hurtigere igennem uddannelsen.

Bedre støtte og vejledning under første praktikperiode

Fængselsbetjenteleverne skal føle sig trygge ved opgaveløsningen, når de skal indgå i normeringen på lige fod med færdiguddannede fængselsbetjente.

Derfor ønsker aftalepartierne at indføre flere vejledningssamtaler og udvide sidemandsoplæringen fra én til halvanden måned for at sikre, at eleverne får bedre støtte og vejledning under deres praktikforløb. Derudover omlægges praktikforløbet, så eleverne fremover skal i praktik i minimum to regimer og dermed opnår et bredere kendskab til kriminalforsorgen. Det vil både

give flere karrieremuligheder for de færdiguddannede fængselsbetjente og en mere fleksibel medarbejdergruppe, der har en større forståelse for og indsigt i opgaveløsningen på tværs af kriminalforsorgen.

Nye afdelinger af skolen for fængselsbetjente

Rekrutteringsgrundlaget for kriminalforsorgens uddannelser skal styrkes. Aftalepartierne vil derfor etablere en ny uddannelsesafdeling til fængselsbetjente og transportbetjente i Sydøstdanmark, hvor rekrutteringsudfordringerne er størst. Etableringen af den nye afdeling vil sikre, at kandidater til fængselsbetjentuddannelsen og til transportbetjentuddannelsen, der har svært ved at deltage på skoleophold i Nordsjælland eller Østjylland, også får muligheden for at uddanne sig til fængsels- og transportbetjent. Aftalepartierne er enige om, at skolen skal placeres i Nykøbing Falster, som er tæt på Storstrøm Fængsel, hvor der aktuelt mangler uniformeret personale.

For at øge rekrutteringsgrundlaget yderligere er aftalepartierne desuden enige om at etablere en såkaldt pop-up-skole, som udbyder uddannelsen til fængselsbetjent i flere byer. Det første hold forventes at kunne starte snarest muligt i 2022 på Fyn.

Bedre arbejdsmiljø og fastholdelse

De seneste års stigning i antallet af indsatte, såvel som den generelle forrøelse af miljøet inden for murene, som kriminalforsorgen har oplevet, har medført et øget konfliktniveau og overarbejde blandt fængselsbetjentene. Det går hårdt ud over arbejdsmiljøet. Alt for mange fængselsbetjente udviser samtidig symptomer på bl.a. PTSD, angst og stress.

Det er derfor vigtigt for aftalepartierne, at der sikres bedre arbejdsvilkår for fængselsbetjente. Det vil også medvirke til at skabe bedre forudsætninger for i fremtiden at kunne rekruttere og fastholde dygtigt personale, hvilket er fundamentet for en velfungerende kriminalforsorg.

Partierne noterer sig, at der er mulighed for at aftale tillæg inden for rammerne af det statslige lønsystem, hvor aftaler indgås lokalt mellem ledelsen og den forhandlingsberettigede organisation. Der er ligeledes mulighed for at aftale lokale arbejdstidsaftaler. Aftalepartierne noterer sig, at kriminalforsorgen tidligere har anvendt disse redskaber.

Kriminalforsorgen vil inden for ovenstående rammer afsøge mulighederne for udbetaling af engangsvederlag. Aftalepartierne vil i første halvdel af 2022 blive orienteret om status for fastholdelse og rekruttering.

Kriminalforsorgen har givet tilsagn til Fængselsforbundet om, at der grundet bemandingssituationen kan iværksættes straksudbetaling i 2022 under

mere fleksible vilkår. Kriminalforsorgen vil tage initiativ til, at overarbejde kan straksudbetales hver anden uge.

Supervisionsordning for medarbejdere med daglig kontakt til indsatte mv.

I kriminalforsorgen er der i dag etableret en supervisionsordning, ”Fokuseret supervision”, der har til formål at styrke personalets kompetencer, så de bedre kan håndtere hverdagssituationer og udfordrende indsatte. Ordningen er obligatorisk for alle medarbejdere på afdelinger, hvor medarbejderne vurderes at være udsat for den største belastning. Arbejdet med ordningen har vist gode resultater for de tilknyttede medarbejdere.

Aftalepartierne ønsker derfor med aftalen at udvide den gældende supervisionsordning til at omfatte alle fængselsbetjente, socialrådgivere og andre faggrupper, der har daglig kontakt med indsatte, prøveløsladte, fodlænkeafsonere, betinget dømte mv. Det skal bl.a. forebygge, at kriminalforsorgens personale rammes af PTSD, angst, stress mv. og sikre, at medarbejderne får den fornødne støtte til at håndtere svære situationer samt styrke personalets kompetencer i forhold til at afværge konflikter og andre udfordrende situationer.

Etablering af internt psykologkorps

Kriminalforsorgen er udfordret af stor nedslidning af medarbejdere og manglende forebyggelse af PTSD og andre psykiske belastningsreaktioner. Aftalepartierne er derfor enige om, at der er behov for en generel forbedring af det psykiske arbejdsmiljø i landets fængsler og arrester. Med aftalen etableres der derfor et internt psykologkorps i kriminalforsorgen med kompetencer inden for PTSD, der bl.a. skal rykke ud ved voldsomme akutte hændelser for at bistå med krisehjælp og debriefe personalet for at forebygge PTSD og andre psykiske belastningsreaktioner samt somatiske gener. Psykologkorpset skal også afholde gruppesessioner og forebyggende samtaler med medarbejdere, der f.eks. er påvirket af voldsomme episoder eller skal vidne i retten.

Bedre udviklingsmuligheder for bl.a. uniformeret personale

En stor del af de fængselsbetjente, der har forladt kriminalforsorgen, angiver mangel på udviklingsmuligheder som en afgørende faktor. For at fastholde fængselsbetjente og sikre et bedre arbejdsmiljø skal fængselsbetjentene gives bedre udviklingsmuligheder, og det skal sikres, at kriminalforsorgen kan tilbyde relevante karriereveje og løbende kompetenceløft.

Derfor er aftalepartierne enige om at nedsætte en kompetenceudviklingsenhed, der skal sikre, at der centralt i kriminalforsorgen sættes fokus på kontinuerlig kompetenceudvikling for primært det uniformerede personale på tværs af kriminalforsorgens institutioner, så der i fremtiden kan skabes karriereveje til et helt arbejdsliv i kriminalforsorgen. Enheden skal bl.a. stå for at udvikle og gennemføre efteruddannelse af det uniformerede personale og

ledere ved bl.a. at afholde kurser om kriseberedskabet, sikkerhed og konflikthåndtering, forhørslederkurser samt kurser i indsatsledelse. Hertil skal det være muligt for fængselsbetjente at specialisere sig inden for målgrupper som f.eks. kvindelige indsatte eller bandemedlemmer.

Mere tid til kerneopgaven – mindre administrativt arbejde

Fængselsbetjente uddannes bl.a. til at kunne arbejde relationelt med de indsatte og motivere og støtte dem til et liv uden kriminalitet. Det relationelle arbejde er imidlertid udfordret af mangel på tid og ressourcer, blandt andet som følge af mangel på fængselsbetjente. På kort sigt er det ikke muligt at løse udfordringen alene ved at ansætte flere fængselsbetjente. I stedet skal det sikres, at fængselsbetjentene får mere tid til at udføre deres kerneopgave frem for at bruge tiden på f.eks. administrativt arbejde.

Friheden tilbage til fængselsbetjentenes faglige skøn

Kriminalforsorgen har gennem det seneste år igangsat en række initiativer for at afskaffe unødvendigt bureaukrati og frigøre tid til det kriminalitetsforebyggende arbejde. Arbejdet er igangsat på baggrund af en gennemgang af processer og arbejdsgange.

Aftalepartierne er enige om at øge friheden til, at fængselsbetjentene i højere grad kan bringe deres faglighed i spil og benytte det kendskab, de har til de indsatte, til at udøve fagligt skøn samt bruge mindre tid på registreringsarbejde og rutinemæssig kontrol i udførelsen af deres opgaver.

Konkret skal praksis for anvendelse af håndjern eller håndjernstransportbælte ændres, så personalet selv kan vurdere, hvilket af de to sikringsmidler der er behov for i forbindelse med en transport af en indsat.

Aftalepartierne er enige om at fjerne kravet om håndjernerapport og registrering i forbindelse med brug af håndjern uden for fængslet, f.eks. i forbindelse med transport, og at der ved brug af håndjern i fængslet alene skal ske registrering uden udarbejdelse af håndjernerapport. Desuden skal fængselsbetjentene fremover have mulighed for at ikende flere typer disciplinære sanktioner, ligesom der skal være mulighed for i helt særlige tilfælde og på baggrund af en konkret faglig vurdering at undlade at ikende disciplinærstraf, som følge af en konkret disciplinær forseelse.

Samtidig ændres proceduren for foretagelse af urinprøver, så fængselsbetjentene gives mulighed for at anvende deres faglighed til på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den indsatte adfærd og fremtoning at vurdere, om den pågældende fremstår påvirket af euforiserende stoffer eller lignende, og der derfor skal foretages en urinprøve, der skal indsendes til test.

Endvidere vil praksis for registrering af fund af effekter under visitation blive ændret, så fængselsbetjentene kan registrere fund uden ledergodkendelse.

Aftalepartierne er desuden enige om, at kriminalforsorgen løbende skal arbejde med tiltag, der kan øge muligheden for at bringe fængselsbetjentenes faglige skøn i spil.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at kriminalforsorgen skal fortsætte arbejdet med yderligere afbureaukratisering. Kriminalforsorgen vil dermed fortsætte arbejdet med at afdække, hvilke arbejdsopgaver og overflødigt bureaukrati der kan udgå som led i en forenkling og afbureaukratisering. Aftalepartierne er enige om, at resultaterne af afdækningen samt erfaringerne med flerårsaftalens initiativer vedr. fængselsbetjentenes faglige skøn skal præsenteres for aftalepartierne ultimo 2022.

Opgaveflytning fra fængselsbetjente til andre faggrupper

Fængselsbetjentene uddannes bl.a. til at kunne arbejde relationelt med de indsatte og motivere og støtte dem til et liv uden kriminalitet. Det relationelle arbejde udfordres aktuelt af mangel på tid og ressourcer.

Aftalepartierne ønsker at aflaste fængselsbetjentene ved, at en del af deres opgaver flyttes til andre faggrupper, herunder ca. 75 transportbetjente og logistikmedarbejdere og ca. 40 socialrådgivere, administrative medarbejdere eller sundhedspersoner, der skal aflaste i de kommende år, hvor manglen på fængselsbetjente forventes at være størst. Opgaverne, der vil blive flyttet, omfatter overvejende administrativt arbejde, såsom besøgsbooking, bestilling af kørsler samt transport- og bevogtningsopgaver.

Det er aftalepartiernes forventning, at opgaveflytningen vil frigøre fængselsbetjente til at varetage andre opgaver, samt medføre færre overarbejdstimer blandt fængselsbetjentene og bidrage til færre tilfælde af underbemanding. Med opgaveflytningen ønsker aftalepartierne samtidig at forbedre arbejdsmiljøet i landets fængsler og arrester samt give fængselsbetjentene mere tid til det relationelle arbejde med de indsatte, der både er vigtigt for sikkerheden i fængslerne og for kriminalitetsforebyggelsen.

Mere tid til personaleledelse ved reduceret ledelsesspænd

Variierende arbejdstider betyder, at fængselsbetjente ikke altid er på vagt med deres ledere. Hertil kommer, at ledelsesspændet ofte er højt. Det betyder, at ledernes tid pr. medarbejder er mindre, end der er behov for i en travl og presset hverdag. For at sikre en tættere daglig sparring mellem det uniformerede personale og deres ledere ønsker aftalepartierne at reducere ledelsesspændet i fængsler og arrester, så der fremover er færre medarbejdere pr. leder. Det skal sikre, at det uniformerede personale oplever en nærværende personaleledelse, der kan løfte arbejdsmiljøet og sikre bedre sparring, støtte og styring.

Modernisering af kriminalforsorgens sagsbehandlingssystem

Aftalepartierne er enige om, at det er vigtigt, at kriminalforsorgens sagsbehandlingssystem (Klientsystemet) udskiftes med henblik på at sikre øget it-

sikkerhed og databeskyttelse samt nedbringe risikoen for systemnedbrud og fejl. En udskiftning af platformen vil tillige skabe de nødvendige forudsætninger for, at der på længere sigt kan ske en øget digitalisering af arbejdsgangene for derigennem at gøre det muligt at mindske tiden, som de ansatte i landets fængsler og arrester bruger på administrativt arbejde.

Styrket sikkerhed og mere konsekvens over for udfordrende indsatte

Kriminalforsorgen har gennem de seneste år oplevet en gruppe af stadigt hårdere og farlige indsatte, der skaber utryghed og udfordringer i fængsler og arrester ved bl.a. at udsætte fængselsbetjentene for vold og trusler. Der er bl.a. tale om indsatte med tilknytning til bandemiljøet, som konsekvent modsætter sig kriminalforsorgens arbejde.

Det er afgørende for aftalepartierne, at der passes godt på medarbejderne i kriminalforsorgen, som hver dag er med til at gøre samfundet trygt og sikkert. Det er samtidig vigtigt, at der bliver sat ind med konsekvens over for de indsatte, der udgør en særlig sikkerhedsrisiko, og som ikke viser vilje til at komme ud af kriminalitet. Derfor iværksættes der med aftalen en række initiativer for at styrke sikkerheden i landets fængsler og arrester og sætte ind over for de mest udfordrende og farlige indsatte.

Flere skærpede sikkerhedspladser og ny 'sikkerhedsklasse 0' for de hårdeste indsatte

Aftalepartierne er enige om, at der skal sikres flere afsoningspladser af høj sikkerhedsmæssig standard for at kunne håndtere særligt konfliktsøgende og farlige indsatte, herunder indsatte, der opleves meget forræede, og indsatte som overfalder personalet eller medindsatte mv.

Der findes i dag fire sikkerhedsklasser, hvor sikkerhedsklasse 1 anvendes til de mest udfordrende og farlige indsatte. For at sikre at kriminalforsorgen har den rette kapacitet til at håndtere disse indsatte, oprettes der med aftalen en ny sikkerhedsklasse 0. Den nye sikkerhedsklasse 0 skal skabe større sikkerhed for fængselspersonalet og de indsatte. De indsatte, der vil være målgruppen for sikkerhedsklasse 0, er særligt udfordrende indsatte, som har udvist en sådan adfærd, at en række af deres rettigheder og privilegier efter en konkret vurdering reduceres til et minimum inden for gældende lovgivning. Det kan eksempelvis indebære, at gårdture begrænses til et minimum, at fokus på celle- og personvisitationer skærpes, samt at telefonsamtaler aflyttes i realtid og således afbrydes, hvis kriminalforsorgen vurderer, at der er behov for det.

Generelt forventes de indgreb, der efter gældende lovgivning er mulige at iværksætte over for den enkelte indsatte – f.eks. begrænsning af fællesskab med medindsatte, herunder under gårdtur eller anvendelse af håndjern uden

for cellen – at blive anvendt hyppigere over for de enkelte indsatte i sikkerhedsklasse 0 end i de øvrige sikkerhedsklasser.

Kriminalforsorgen vil som led i etableringen af sikkerhedsklasse 0 evaluere mulighederne for at håndtere de indsatte og anspore dem til at ændre deres adfærd i positiv retning. På den baggrund vil kriminalforsorgen afrapportere deres anbefalinger til aftalepartierne.

Derudover er aftalepartierne enige om at udvide kapaciteten i sikkerhedsklasse 1 og 2, hvor indsatte, som af sikkerhedsmæssige årsager ikke er egnet til ophold på almindelige afdelinger, placeres. Mere kapacitet i sikkerhedsklasse 1 og 2 til håndtering af de særligt konfliktsøgende indsatte forventes samtidig at forbedre arbejds- og afsoningsmiljøet i sikkerhedsklasse 3 og 4.

Med aftalen oprettes desuden en central placeringsenhed med ansvar for placering af indsatte i sikkerhedsklasse 0, 1 og 2, bl.a. med henblik på at sikre, at sammensætningen af indsatte på de enkelte afdelinger bliver så hensigtsmæssig som muligt.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at indsatte i sikkerhedsklasse 0-2 ud fra et princip om ret og pligt skal motiveres til at agere i overensstemmelse med fængslets regler, og de skal med deres adfærd vise, at de vil arbejde for et liv uden kriminalitet. Det skal ske dels af hensyn til konfliktniveauet på afdelingerne og dels for at understøtte, at de indsatte ændrer adfærd i en positiv retning. Aftalepartierne er derfor enige om, at de indsatte, der har et forbedringspotentiale, og som samarbejder med kriminalforsorgens personale, gennem undervisning og adfærdsbearbejdning skal motiveres til en ændret adfærd og et liv uden kriminalitet. De indsatte skal desuden gradvist og efter en længere periode med god adfærd kunne kvalificere sig til at rykke til en sikkerhedsklasse med et lavere sikkerhedsniveau, så de på sigt kan indgå i almindeligt fællesskab med andre indsatte uden risici for personalet og medindsatte.

Styrkelse af indsatsen over for terrordømte og radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning

De seneste år er antallet af terrordømte og -sigtede samt radikaliserede i de danske fængsler og arrester steget, ligesom antallet af indsatte, som vurderes at være i risiko for at være radikaliserede, også er steget. Samtidig er gruppen af radikaliserede blevet mere kompleks. Det stiller nye krav til myndighedernes indsats. I september 2021 kom en tværministeriel indsatsgruppe vedrørende løsladelser af terrordømte og radikaliserede indsatte med en række anbefalinger ift. indsatsen over for terrordømte og radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning.

Aftalepartierne er enige om, at der med afsæt i indsatsgruppens anbefalinger skal ske en styrkelse af indsatsen over for terrordømte og -sigtede samt radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning. Der skal bl.a. indføres et nyt og mere fleksibelt sikkerhedsregime for placering af terrordømte og radikaliserede indsatte, ligesom systematiseringen og specialiseringen af risikovurderingerne af terrordømte og radikaliserede indsatte skal styrkes. Der skal også indføres en mere proaktiv efterretningsindsats i fængslerne og arresterne, og kompetencerne for kriminalforsorgens specialiserede medarbejdere på radikaliseringsområdet skal styrkes.

Aftalepartierne vil ligeledes drøfte yderligere anbefalinger fra den tværministerielle indsatsgruppe vedr. kriminalforsorgen i løbet af aftaleperioden.

Nyt disciplinærstraffesystem med fokus på ret og pligt

Aftalepartierne er enige om, at disciplinærstraffe, der anvendes over for indsatte, der bryder de ordens- og sikkerhedsmæssige regler i fængsler og arrester, er et redskab i incitamentsstyringen af de indsatte, som ikke lever op til deres pligter og ikke indordner sig efter de fælles regler. Det nuværende system fungerer dog ikke altid efter hensigten.

Aftalepartierne ønsker med afsæt i praktikerudvalgets anbefalinger fra 2018 at justere disciplinærstraffesystemet for at sikre mere effektive reaktioner, så reaktionstypen i højere grad er i overensstemmelse med forseelsens alvor.

Aftalepartierne er enige om, at der skal sikres bedre muligheder for, at fængselsbetjentene kan udøve deres faglige skøn, således at de i helt særlige tilfælde kan fravige kravet om, at der altid skal ikendes en disciplinærstraf i tilfælde af en forseelse. Derved kan fængselsbetjentene bedre omsætte deres faglighed og erfaring med de indsatte.

Aftalepartierne er samtidig enige om, at der skal indføres en række nye disciplinærstraffe med henblik på at udvide kriminalforsorgens reaktionsmuligheder, når en indsat bryder fængslets regler, herunder f.eks. indførelse af midlertidigt udgangsforbud, mulighed for større bøder og midlertidige besøgsbegrænsninger (med undtagelser for nærtstående) mv. Formålet er at sikre mere effektive sanktioner og større proportionalitet i sanktionssystemet. Det skal ses i sammenhæng med, at en bedre effekt af disciplinærstraffene forudsætter, at de indsatte oplever reaktionerne som tab af privilegier, som de nødigt vil undvære. Samtidig giver en yderligere bredde i disciplinærstraffene bedre mulighed for at minimere brugen af straffecelle og giver mere rum for et fagligt skøn i forhold til, hvad der er den rette disciplinærstraf. Konkret er aftalepartierne enige om, at der skal sikres proportionalitet i disciplinærstraffesystemet, således at de hårdeste sanktioner kun i helt særlige tilfælde skal kunne anvendes ved overtrædelse af de mildeste discipli-

nære forseelser som f.eks. rygeforbuddet. Det kan f.eks. være i gentagelsestilfælde, hvor der samtidig også vurderes at være udfordringer i forhold til opførslen over for fængselspersonalet.

Et justeret disciplinærstraffesystem skal desuden have fokus på nul-tolerance ift. indsatte, der udviser foragt for fællesskabet i fængsler og arrester, og som gentagne gange bryder reglerne i fængslet. Med henblik på at understøtte dette nul-tolerance-princip indføres der en ”konsekvens-ordning”, så der – ud over en reaktion ved den enkelte forseelse – ved hver tredje forseelse udløses en yderligere mærkbar og markant reaktion. Efter tredje forseelse vil der således igen være en mærkbar reaktion ved en eventuel sjette forseelse, niende forseelse etc. Dermed skal den indsatte opleve reel konsekvens af en gentagen uacceptabel adfærd. Den mærkbare reaktion skal altid være proportional med de konkrete forseelsers karakter.

Derudover er aftalepartierne enige om, at strafcelleanbringelse – i overensstemmelse med praktikerudvalgets anbefaling – i udgangspunktet højst bør vare 14 dage. Ved større eller gentagne forseelser kan strafcelle suppleres med andre reaktioner, herunder begrænsning af privilegier. Aftalepartierne er dog samtidig enige om, at det i særlige tilfælde kan være nødvendigt at bryde med udgangspunktet om maksimalt 14 dages strafcelle. Det vil f.eks. kunne være tilfældet ved håndtering af særligt udfordrende og udadreagerende indsatte, eksempelvis bandemedlemmer, som udviser foragt for fængselspersonalet. Muligheden for længere strafcelle bør derfor fastholdes for så vidt angår denne gruppe af indsatte.

Endelig er aftalepartierne enige om, at kriminalforsorgen skal sikre en mere ensartet disciplinærpraksis.

Kriminalforsorgen vil foretage en evaluering af disciplinærstraffesystemet, som præsenteres for aftalepartierne i 2023.

Fordobling af strafniveauet ved vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner

Kriminalforsorgen oplever, at de indsatte i landets fængsler og arrester i løbet af de seneste 10-15 år generelt er blevet mere forhærdede og konfliktsøgende end tidligere. Kriminalforsorgen oplever således en generel forræelse af miljøet i fængslerne, arresterne og udslusningsfængslerne, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved en række alvorlige overfald mod de ansatte. Det går hårdt ud over arbejdsmiljøet, ligesom alt for mange fængselsbetjente udviser symptomer på bl.a. PTSD, angst og stress.

Aftalepartierne er enige om, at der skal slås hårdt ned på vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Derfor skærpes straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner, så strafniveauet fordobles.

Samtidig er aftalepartierne enige om, at omfanget af trusler, hærværk mv. begået mod fængselspersonale undersøges nærmere i aftaleperioden.

Styrket indsats for indsatte med psykiske lidelser

I Danmark straffes en person ikke, hvis vedkommende på gerningstidspunktet var utilregnelig på grund af sindssygdom eller lignende. I stedet kan vedkommende blive dømt til behandling, indlæggelse eller anbringelse på en retspsykiatrisk afdeling på et hospital for at forebygge ny kriminalitet.

Der sidder imidlertid indsatte i kriminalforsorgens institutioner med psykiske lidelser, som både kan være opstået inden eller efter indsættelse i institutionen. De kan både være til fare for sig selv, fængselspersonalet og de øvrige indsatte.

Kriminalforsorgen har i dag en række muligheder for at behandle indsatte med psykiske lidelser under sikre rammer. Kriminalforsorgen oplever dog, at det kan være vanskeligt at identificere og behandle indsatte med psykiske lidelser i det omfang, der er behov for.

Aftalepartierne er derfor enige om, at indsatsen over for indsatte med psykiske lidelser i kriminalforsorgen skal styrkes. Konkret er aftalepartierne enige om at afsætte midler til at styrke indsatsen ved at ansætte flere psykiatere i kriminalforsorgens institutioner. Med øget bistand fra psykiatere vil det hurtigere end i dag kunne afdækkes, om de indsatte lider af psykisk sygdom, der kræver henvisning til behandling mv. i det almindelige sundhedssystem. Derudover sikres det i højere grad med initiativet, at indsatte med akut behov for f.eks. medicinsk behandling vil kunne påbegynde behandlingen i kriminalforsorgens institutioner.

Aftalepartierne noterer sig desuden, at regeringen har nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe til analyse af det retspsykiatriske område, herunder kriminalforsorgens tilsyn med foranstaltningsdømte og om tilsynscirkulærets anvendelse i den forbindelse. Arbejdsgruppen skal præsentere sine resultater inden udgangen af 2022.

Desuden noterer aftalepartierne sig, at der i forbindelse med finansloven for 2020 blev afsat 600 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til en styrket indsats for personer, der lever med psykiske lidelser eller psykisk mistrivsel. Af disse 600 mio. kr. afsættes 90 mio. kr. årligt til at styrke retspsykiatrien, herunder til at udvide antallet af retspsykiatriske senge og styrkelse af behandlingskvaliteten.

Derudover noterer aftalepartierne sig, at der med regeringens kommende 10-års plan for psykiatrien vil ske en væsentlig styrkelse af indsatsen på det psykiatriske område, som også omfatter retspsykiatrien. Aftalepartierne er

enige om, at resultaterne af regeringens igangværende initiativer præsenteres for aftalepartierne, når resultaterne foreligger.

Aftalepartierne er desuden enige om, at der skal nedsættes et yderligere tværministerielt arbejde, der skal se på, hvordan indsatte med psykiske lidelser fremover håndteres bedst muligt og under sikre forhold i kriminalforsorgens institutioner med respekt for, at psykisk syge med behov for indlæggelse som altovervejende hovedregel ikke bør opholde sig i kriminalforsorgens institutioner. Arbejdsgruppen skal bl.a. se på organiseringen af kriminalforsorgens indsats over for indsatte med psykiske lidelser og tilrettelæggelsen af disse indsattes forløb, herunder hvordan det sikres, at der i kriminalforsorgen i muligt omfang følges op på indsatte med en behandlingsplan fra psykiatrien efter psykiatriloven. Arbejdsgruppens kommissorium drøftes med aftalepartierne. Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at der efter psykiatriloven skal udarbejdes en behandlingsplan for enhver, der indlægges på psykiatrisk afdeling, dvs. også retspsykiatriske patienter. Arbejdsgruppen forventes at afrapportere medio 2023, hvorefter aftalepartierne drøfter relevante tiltag.

Eftersyn af kriminalforsorgens regimer (åbent-, lukket- og arrestregime)

På den længere bane er det aftalepartiernes opfattelse, at der er behov for et mere grundlæggende eftersyn af sammenhængen mellem adfærd, afsoningsvilkår og reaktioner i hhv. arrest, åbent- og lukket fængsel. Der igangsættes derfor et arbejde i kriminalforsorgen, som skal afdække den fornødne sammenhæng mellem bl.a. afsoningsvilkår og reaktionstyper ift. håndtering af både indsatte og varetægtsfængslede, samt at kriminalforsorgens regimer tilpasses udviklingen i forhold til de forskellige typer af indsatte.

Aftalepartierne er enige om, at der gennemføres et eftersyn af kriminalforsorgens forskellige regimer (hhv. åbent, lukket og arrest) for at kortlægge, om de forskellige sikkerhedsklasser, regler, rammer og tilbud i de eksisterende regimer fungerer efter hensigten. Som led i eftersynet skal indgå en vurdering af de grundlæggende rammer og rettigheder, der skal gælde inden for hvert regime. Samtidig skal det afdækkes, om der findes mere hensigtsmæssige måder, hvorpå man kan sikre sammenhæng mellem den indsatte adfærd, placeringen af vedkommende og de privilegier eller begrænsninger, som den indsatte mødes af.

Eftersynet skal være med til at danne grundlag for, at kriminalforsorgen i fremtiden bliver bedre i stand til at håndtere gruppen af stadigt hårdere indsatte, der skaber utryghed og udfordringer i fængslerne og arresterne. Disse indsatte skal placeres i de rette sikkerhedsmæssige rammer og i regimer, der har den mest hensigtsmæssige sammensætning af indsatte og personale.

Eftersynet skal desuden afdække, hvorvidt der er forskelle i struktur, opbygning og tilgang i de forskellige regimer, og bidrage til en ensretning af området på tværs af institutionerne. Resultaterne af eftersynet vil blive forelagt aftalepartierne i 2023.

Der vil endvidere blive gennemført et eftersyn af kriminalforsorgens organisering i bredere forstand.

Øgede sanktioner ved udeblivelse fra afsoning

Alt for mange dømte udebliver fra afsoning. Aftalepartierne er enige om, at det er en uacceptabel adfærd og stødende for retsfølelsen. Personer, der er dømt for kriminalitet, skal naturligvis møde op til tiden og afsone den fængselsstraf, de er blevet idømt.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal laves strammere regler for dem, der uden lovlig grund udebliver fra afsoning, for at komme udfordringen med udeblivelse fra afsoning til livs.

Aftalepartierne er enige om, at begrænse rettighederne for personer, der udebliver fra afsoning uden lovlig grund. Disse afsoneres ret til at få besøg skal begrænses i op til 3 måneder med undtagelse af besøg fra nærtstående. Derudover begrænses deres ret til at komme på udgang yderligere, så tilladelse til udgang ikke kan gives i op til 6 måneder. Begrænsningerne vil kun finde anvendelse, hvis den pågældende er udeblevet uden lovlig grund. Udeblivelsen skal således skyldes omstændigheder, som må lægges den udeblevne til last. Derudover vil der ift. begrænsning af adgang til udgang være enkelte undtagelser hertil, f.eks. hvis der i konkrete tilfælde er særlige omstændigheder, som vil kunne begrunde tilladelse til udgang, selvom der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang. Endelig udvides de eksisterende regler om varetægtsfængsling, så der skabes øgede muligheder for at varetægtsfængsle personer efter dom, hvis der vurderes at være en særlig risiko for udeblivelse.

Strammere vilkår for udvisningsdømte

Udvisningsdømte udlændinge er personer, der er kommet til Danmark og har forbrudt sig mod samfundets regler. Aftalepartierne mener ikke, at det er rimeligt, at udvisningsdømte udlændinge optager pladser og ressourcer i danske fængsler og arrester, der i forvejen er pressede på pladser. Formålet med en udvisningsdom er netop, at den dømte skal forlade Danmark, og kriminalforsorgens ressourcer skal derfor så vidt muligt ikke anvendes på udvisningsdømte, ligesom kriminalforsorgen ikke skal bruge kræfter på at reintegrere udvisningsdømte i det danske samfund.

Aftalepartierne er derfor enige om, at udvisningsdømte inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser skal underlægges strammere økonomiske vilkår.

Beløb, som indsatte under visse betingelser får udbetalt i forbindelse med løsladelse, skal bl.a. afskaffes for visse udvisningsdømte. Det gælder udvisningsdømte, der efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse.

For udvisningsdømte skal andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse øges fra 15 pct. til 50 pct. De yderligere tvangsopsparede midler vil alene kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter. Den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for udsigtsløs.

Aftalepartierne ønsker, at udvisningsdømte indsatte forpligtes til at tegne en forsikring, der dækker sundhedsbehandling, og at tvangsopsparede midler i den forbindelse anvendes til dækning af forsikringen.

Tværgående prioritering af personfarlig kriminalitet i straffesagskæden

Personfarlig kriminalitet som blandt andet vold, voldtægt, drab og røveri er yderst alvorligt og utryghedsskabende. Aftalepartierne er enige om, at samfundet skylder både ofre og pårørende, at disse sager behandles effektivt. Derfor er det vigtigt, at sager om personfarlig kriminalitet prioriteres højt på tværs af straffesagskæden.

Med *Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023* overgik politi og anklagemyndighed til at prioritere sager om personfarlig kriminalitet. Med aftalen blev det ligeledes besluttet at indføre målsætninger for sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet på tværs af hele straffesagskæden, så der sikres en ensartet prioritering af sager om personfarlig kriminalitet. Prioritering af sager om personfarlig kriminalitet erstatter de tidligere såkaldte VVV-målsætninger.

Aftalepartierne er enige om, at de gældende målsætninger for kriminalforsorgen om prioritering af sager om vold, voldtægt og våben (VVV-målsætninger) erstattes af nye målsætninger for sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet.

Der er enighed om, at i sager om personfarlig kriminalitet skal den dømte være indsat inden for 30 dage efter modtagelsen af fuldbyrdelsesordren i mindst 85 pct. af sagerne om personfarlig kriminalitet i 2025.

Aftalepartierne noterer sig, at kriminalforsorgen vil arbejde for at nedbringe den tid, der går fra dom til afsoning.

Bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet

Kriminalforsorgen arbejder hver dag for at sikre, at personer, der er dømt for kriminalitet, efter endt afsoning vender tilbage til samfundet uden at falde tilbage til et liv med kriminalitet.

Aftalepartierne er enige om, at kriminalforsorgens ressourcer og kriminalitetsforebyggende indsatser skal målrettes de indsatte, der gør deres pligt, tager ansvar og viser vilje til at forandre sig.

Kriminalforsorgen kan ikke på egen hånd sikre et trygt samfund med en lav grad af kriminalitet. Den gode løsladelse afhænger i høj grad også af kommunerne og samarbejdet med civilsamfundet, der ligger inde med vigtig viden og kompetencer ift. kriminalitetsforebyggelse, ligesom det er helt afgørende, at der uden for murene står private virksomheder klar til at tage imod de dømte efter endt afsoning. Aftalepartierne er derfor enige om at styrke samarbejdet med kommunerne og civilsamfundet, så der kan ydes bedre støtte til de indsatte både under afsoning og efter løsladelse.

Ny model for straffesagsomkostninger, der skal motivere dømte til at arbejde for et kriminalitetsfrit liv

Mange dømte står efter endt afsoning i en situation med betydelig gæld til det offentlige, som følge af sagsomkostninger i forbindelse med en eller flere straffesager. Denne gæld kan være en væsentlig hindring for de dømte til at tage skridt mod et liv uden kriminalitet.

For at motivere dømte til ikke at begå ny kriminalitet og dermed skabe mulighederne for et trygtere Danmark, er aftalepartierne enige om at forbedre mulighederne for, at tidligere dømte kan blive fri for gæld fra straffesagsomkostninger, såfremt de ved deres adfærd gør sig fortjent til det, og de ikke har økonomiske muligheder for at afdrage på gælden.

Det er vigtigt for aftalepartierne, at dette tager højde for retsfølelsen, og ikke indebærer, at det bliver lettere for dømte at blive gældsfri, end det er for lovlydige borgere.

På baggrund heraf er aftalepartierne enige om følgende tiltag:

For det første skal reglerne om eftergivelse af gæld og gældssanering ændres, så gæld fra straffesagsomkostninger sidestilles med anden gæld. Det betyder, at dømte, som har oparbejdet gæld som følge af straffesagsomkostninger, i modsætning til i dag, i højere grad vil kunne opnå henholdsvis eftergivelse af gæld eller gældssanering, såfremt de opfylder de generelle betingelser i henholdsvis lov om inddrivelse af gæld til offentlige og konkursloven.

For det andet nedsættes der en arbejdsgruppe, som med inspiration fra betænkningen om sagsomkostninger i straffesager, der er afgivet i oktober 2014, skal udarbejde en ny model for opkrævning af straffesagsomkostninger, som tager udgangspunkt i en noget-for-noget-tilgang. Arbejdsgruppens kommissorium vil blive forelagt aftalepartierne.

Arbejdsgruppen skal bl.a. udarbejde et konkret forslag til, hvordan opkrævning af straffesagsomkostninger kan gøres betinget for nærmere definerede grupper, som f.eks. ikke har betalingsevnen. Aftalepartierne er enige om, at forslaget skal sikre, at dømte, der falder inden for målgruppen, og som holder sig kriminalitetsfri i en periode på minimum 5 år efter endt afsoning ikke vil få opkrævet gæld i denne periode.

I denne periode vil den manglende opkrævning være betinget af, at der ikke begås ny kriminalitet. Hvis den dømte ikke begår ny kriminalitet i perioden, bortfalder gælden. Begås der imidlertid ny kriminalitet i perioden, skal gælden opkræves. Aftalepartierne er enige om, at visse grupper bør undtages fra den fremadrettede ordning, f.eks. dømte med tilknytning til rocker- eller bandemiljøet, medmindre de har deltaget i et exitprogram. Arbejdsgruppen skal kvalificere, hvilke øvrige grupper det eventuelt kan være relevant at undtage.

Arbejdsgruppen skal desuden komme med forslag til en overgangsordning, således at initiativet ligeledes omfatter tidligere dømte, som opfylder en række konkrete kriterier, herunder f.eks. at de har holdt sig straffri i en periode mv.

I forbindelse med udarbejdelse af modellen afdækkes med afsæt i tilgængelig forskning, hvilken effekt forslaget vil kunne have på recidiv og samfundsøkonomien.

Modellen vil blive præsenteret for aftalepartierne snarest muligt i 2022, forventeligt inden sommerferien, og der afsættes 17,5 mio. kr. i 2023 og 35 mio. kr. i 2024 og 2025 til udmøntning af den nye model.

Bedre vilkår for børn af indsatte

Børn af indsatte er en sårbar gruppe, der er i risiko for at blive udsatte. De anbringes oftere uden for hjemmet, modtager oftere forebyggende indsatser og specialundervisning og mistænkes, sigtes og dømmes oftere for lovovertrædelser end andre børn.

Aftalepartierne er derfor enige om at iværksætte en række tiltag, der skal forbedre vilkårene for børn af indsatte. Det gælder bl.a. en ordning, der skal sikre, at børn af indsatte kan kommunikere med indsatte forældre via video, etablering af besøgsfaciliteter og udendørsfaciliteter til børn i en række

fængsler, hvor der i dag ikke er disse faciliteter, ligesom at der ved etablering af nybyggeri skal tages højde for behovet for besøgsfaciliteter og udendørs-faciliteter til børn. Hertil skal udgangsvejledningen ændres, så det bl.a. bliver muligt for indsatte at få udgang til eget barns fødselsdag til og med, at barnet er fyldt 18 år, såfremt den indsatte i øvrigt har opnået tilladelse til udgang.

Der nedsættes endvidere et børnepanel, hvori kriminalforsorgen løbende skal mødes med relevante organisationer mv. og drøfte vilkårene for børn af indsatte.

Øget deling af oplysninger med kommunerne og faste løsladelsesdage

Overgangen fra at være indsat til at blive løsladt kan være svær, og mange tidligere indsatte befinder sig i en særligt udsat situation, når de løslades.

Kommunerne er blandt de primære offentlige aktører, når det kommer til kriminalitetsforebyggelse. De har det primære ansvar for borgernes beskæftigelsesmæssige, boligmæssige og sociale forhold. Det er derfor centralt, at kriminalforsorgen og kommunerne samarbejder tæt, særligt i forbindelse med løsladelse. Aftalepartierne ønsker derfor at styrke kriminalforsorgens deling af oplysninger med kommunerne, så der i større omfang deles oplysninger om den dømte i forbindelse med koordinering af handleplaner for den indsatte. Styrket informationsudveksling skal skabe bedre rammer for samarbejdet, f.eks. så kommunerne bedre kan følge op på relevante indsatser, som er igangsat under afsoning.

Endvidere justeres retningslinjerne for løsladelse, så der fremover i udgangspunktet kun løslades i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), for derved at sikre, at den løsladte har mulighed for at søge hjælp på kommunen, gå i banken mv. umiddelbart efter løsladelse. Initiativet frigiver samtidig ca. 16 pladser i kriminalforsorgen.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og KristenDemokraterne den 26. november 2021 har indgået en aftale, som afsætter 1,05 mia. kroner til at tilvejebringe 4.050 billige boliger. Samtidig ændres reglerne, så det bedre kan betale sig for kommunerne at hjælpe mennesker i egen bolig, end det er tilfældet i dag. Aftalepartierne noterer sig, at det med ovennævnte aftale bliver et krav, at kommunerne skal udarbejde en handleplan i samarbejde med den enkelte. Med den samlede aftale styrkes indsatsen mod hjemløshed således markant.

Som led i flerårsaftalen er der nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse fra KL og kriminalforsorgen, som drøfter, hvordan der kan skabes mere sammenhængende forløb for de dømte med henblik på at give dem bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet. Arbejdet beskrives i et forståelses-papir, der forelægges aftalepartierne medio 2022.

I forlængelse heraf vil der blive igangsat et arbejde med deltagelse af kriminalforsorgen, KL og udvalgte kommuner, der skal videreføre drøftelserne om initiativer på længere sigt med henblik på at forelægge sine anbefalinger for aftalepartierne i starten af 2023.

Samfundstjeneste skal også kunne udføres i private virksomheder

Betinget dom med vilkår om samfundstjeneste anvendes som alternativ til ubetinget fængselsstraf. Formålet er bl.a. at undgå, at den dømte bliver udsat for de negative påvirkninger, som kan finde sted i et fængsel og dermed mindske risikoen for tilbagefald til kriminalitet.

Kriminalforsorgen oplever desværre udfordringer med at finde det tilstrækkelige antal samfundstjenestesteder, der efter den gældende ordning kan udføres i institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almenyttige formål. Særligt samfundstjenestesteder med mulighed for afvikling i yderperioderne såsom aftentimer og weekender for de dømte, som er i regulært arbejde eller er under uddannelse, er vanskelige at finde.

For dømte, der gerne vil opnå et liv uden kriminalitet, er det imidlertid centralt at få skabt kontakt til potentielle fremtidige arbejdsgivere. Her kan et samfundstjenestested spille en vigtig rolle.

Aftalepartierne er derfor enige om, at samfundstjeneste også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder, såfremt den enkelte virksomhed er indstillet på at modtage samfundstjenesteyderen. Det vil fortsat være kriminalforsorgens opgave at sørge for, at samfundstjenestestederne indstilles og godkendes af De Regionale Arbejdsmarkedsråd, bl.a. med henblik på at der ikke sker forvridding af konkurrencen.

Strategi for målrettet forebyggelse af ny kriminalitet

Aftalepartierne er enige om, at kriminalforsorgens kriminalitetsforebyggende indsatser skal bygge på et princip om ret og pligt med fokus på omkostningseffektive indsatser og tydeligere sammenhæng mellem de iværksatte indsatser og den enkelte indsatstes behov og motivation.

På baggrund af indsamlet viden om fængselspopulationen skal der udvikles en ny strategi for kriminalitetsforebyggelse med principper og rammer for, hvordan og hvornår kriminalitetsforebyggende indsatser skal iværksættes på baggrund af kriminalforsorgens vurdering af den indsatstes risiko for recidiv, behov, motivation og adfærd. Som en del af strategien gennemfører kriminalforsorgen et forsøg med programmet Breathe SMART. Hermed skal kriminalforsorgen fremadrettet prioritere sin ressourceanvendelse i det kriminalitetsforebyggende arbejde efter et princip om, at indsatte uden behov for særlige kriminalitetsforebyggende indsatser samt indsatte, som ikke kan nås

og ikke vil samarbejde, mødes af et minimalt indsatsniveau. Kriminalforsorgen skal desuden afsøge mulighederne for at bruge sociale investeringer i flerårsaftaleperioden.

Ny strategi for styrket samarbejde med civilsamfundet og pulje til civilsamfundstiltag

Kriminalforsorgens samarbejde med civilsamfundsorganisationer er et vigtigt supplement til det kriminalitetsforebyggende arbejde, som kriminalforsorgen udfører. Med samarbejdet åbner kriminalforsorgen sig mod omverdenen, og der bygges bro mellem livet inden for og uden for murene. Civilsamfundet bidrager endvidere til, at indsatte har mulighed for kyndig hjælp og vejledning, såsom gældsrådgivning, ligesom civilsamfundet yder hjælp ift. overgangen til beskæftigelse og netværksskabelse i livet efter afsoning.

En intern afdækning i kriminalforsorgen har imidlertid vist, at der i kriminalforsorgen ikke er et overblik over de forskellige civilsamfundsunderstøttede tilbud.

Aftalepartierne er derfor enige om, at kriminalforsorgen skal udarbejde en samlet strategi for samarbejde med civilsamfundet for at styrke samspelet med sektoren. Strategien skal sætte rammerne for, hvordan kriminalforsorgen strategisk og systematisk samarbejder med civilsamfundet med henblik på at få civilsamfundets støtte til at fastholde indsatte på rette spor i et sammenhængende forløb, der fortsætter efter afsoning. Til brug for strategien skal det afdækkes, hvordan f.eks. private og frivilligt drevne organisationer kan inviteres indenfor i fængslerne for at bidrage til bedre beskæftigelsesformidling, misbrugsstøtte eller lignende, samt hvordan organisationerne skal tænkes ind i afsonings- og løsladelsesarbejdet. Kriminalforsorgen vil i dialog med relevante civilsamfundsorganisationer udarbejde strategien, som vil blive præsenteret for aftalepartierne inden udgangen af 2022.

For at styrke civilsamfundets muligheder for at hjælpe de indsatte afsættes der endvidere en pulje til civilsamfundet på 5 mio. kr. i 2022 og 10 mio. kr. årligt i 2023-2025, som kan søges af relevante civilsamfundsorganisationer til konkrete indsatser.

Slutteligt afsættes der midler til videreførelse af driftsbevillingen til organisationen High:five i 2022.

Nye uddannelsesafdelinger, flere lærere og faglærere, flere arbejdsmarkedsrettede uddannelser og opgradering af SK-nettet

Uddannelse og arbejdsmarkedsparathed er vigtige faktorer for de indsatte vej til et liv uden kriminalitet. Aftalepartierne er derfor enige om markant at styrke mulighederne for, at indsatte kan uddanne sig under indsættelse.

Uddannelse i kriminalforsorgens institutioner skal målrettes den enkeltes kompetencer og motivation, så de mere skoleparate tilbydes undervisning i

fag som dansk og matematik, mens de mere praktisk orienterede, som udgør den brede del af de indsatte, tilbydes uddannelse i mere håndværksmæssige fag. Aftalepartierne er derfor enige om at etablere to nye uddannelsesafdelinger med hver ca. 10-20 pladser, hvor indsatte under rolige rammer og med støtte fra personalet kan modtage undervisning i skolefag. Dermed øges antallet af uddannelsesafdelingerne fra 3 til 5. Uddannelsesafdelingerne skal bidrage til, at flere indsatte motiveres til at begynde på en uddannelse samt sikre, at de indsatte fastholdes i deres motivation, så flere indsatte også gennemfører uddannelsen enten under eller efter deres afsoning.

Samtidig er aftalepartierne enige om, at der skal ansættes flere lærere og faglærere, og at udbuddet af arbejdsmarkedsrettede uddannelser skal øges markant, så flere indsatte kan erhverve sig relevante kompetencer efterspurgt på arbejdsmarkedet, der kan bringe dem videre i arbejde eller anden formel uddannelse enten under eller efter løsladelse. Det gælder f.eks. områder som rørlægning, svejsning, tømrerfag, fødevarehygiejne og asfaltering.

Derudover er aftalepartierne enige om at opgradere kriminalforsorgens særligt sikrede it-netværk, der er præget af stigende driftsmæssig ustabilitet. Adgang til internettet er afgørende for en lang række af de uddannelses tilbud, der udbydes i kriminalforsorgens institutioner. Opgraderingen er derfor nødvendig for at sikre, at indsatte i lukkede fængsler og arrester også fremadrettet kan besøge en række udvalgte hjemmesider, så de f.eks. kan tjekke op på lektier og tilgå uddannelsesmateriale. Hertil vil opgraderingen sikre, at det særligt sikrede netværk kan udbredes til alle lukkede fængsler og arrester.

Aftalepartierne er enige om, at der skal ses på barriererne for, at indsatte i fængsler og arrester kan uddanne sig, herunder reglerne for udgang til uddannelse. Kriminalforsorgen vil samtidig evaluere effekten af den øgede uddannelsesindsats. Evalueringen præsenteres for aftalepartierne.

Bedre muligheder for indsattes adgang til den offentlige digitale infrastruktur

I dag har indsatte i lukkede fængsler, lukkede afdelinger og arrester ikke adgang til at benytte de online selvbetjeningsløsninger, som er nødvendige for at kunne interagere med f.eks. kommunen, banken eller lignende.

Således har mange indsatte i dag ikke mulighed for at ansøge om f.eks. understøttelse til betaling af børnebidrag eller huslejedækning hos kommunen, ligesom de ofte ikke har mulighed for at søge ind på uddannelser, søge jobs eller tilgå deres NemKonto, hvor alle offentlige ydelser indbetales. Det medfører bl.a., at de indsatte ikke har tilstrækkelig mulighed for at forberede sig på deres løsladelse, herunder få styr på deres bolig- og økonomiske situation, inden de forlader fængslet.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal etableres bedre muligheder for, at indsatte kan benytte de almindelige online selvbetjeningsløsninger ved konkret at etablere pc-adgang på kriminalforsorgens matrikler under opsyn fra kriminalforsorgens personale. Adgangen til internettet vil blive begrænset til udvalgte sider, som kriminalforsorgen vil opdatere i faste intervaller.

Adgangen sker på baggrund af en visitation af den indsatte, hvor der foretages en konkret sikkerhedsvurdering. Således vil f.eks. indsatte underlagt brev- og besøgskontrol undtages ordningen. PC-adgangen vil være begrænset til relevante tjenester, jf. ovenfor. Den indsatte vil desuden være under konstant overvågning af personale i kriminalforsorgen, ligesom kriminalforsorgen vil tage sikkerhedsmæssige foranstaltninger med løbende rensning og sikkerhedsopdateringer af pc'erne.

Ordningen forventes at bidrage til at forebygge ny kriminalitet ved bl.a. at understøtte de indsattes muligheder for at søge bolig, job eller uddannelse inden løsladelse.

Digitalisering af sundhedsbehandlingen i kriminalforsorgen

Det er afgørende for patientsikkerheden for de indsatte i landets fængsler og arrester, at journalføringen foregår på en forsvarlig måde, så det er muligt at følge de indsattes sygehistorik.

Kriminalforsorgen har siden 2015 anvendt et elektronisk patientjournalssystem til digitalt at understøtte sundhedsbehandlingen i tre institutioner i Område Hovedstaden og Herstedvester Fængsel i Område Sjælland.

Aftalepartierne er på baggrund af positive erfaringer med brug af det elektroniske patientjournalssystem i ovennævnte institutioner enige om at styrke journalføringen ved at udbrede digitale patientjournaler på tværs af kriminalforsorgen. Udbredelse af digital journalføring til alle kriminalforsorgens institutioner vil betyde, at kriminalforsorgens håndtering af de dømtes sundhedsdata på tværs af alle institutioner og kommunikationen med det almindelige sundhedsvæsen vil blive bedre. Et digitalt journalføringssystem vil dermed lette sagsgangene for det sundhedsfaglige personale samt for de fængselsbetjente, der anvender den sundhedsfaglige journal (f.eks. i forbindelse med håndtering af medicin). Derudover skal et digitalt journalføringssystem muliggøre håndtering og journalisering af øvrige sundhedsbehandlinger, herunder læge- og tandlægebesøg, ligesom patientsikkerheden for indsatte i landets fængsler og arrester styrkes. Endelig vil et digitalt journalføringssystem gøre det nemmere at følge ventetider til undersøgelse, behandling mv.

Afdækning af behandling for stofafhængighed

Aftalepartierne er enige om, at der med afsæt i portugisiske erfaringer skal gennemføres en undersøgelse af fordele og ulemper ved at sende stofafhængige i behandling fremfor i fængsel. Som led i undersøgelsen belyses, hvilken fængselskapacitet der eventuelt vil kunne frigives ved en sådan model. Undersøgelsen gennemføres af Justitsministeriets Forskningskontor i aftaleperioden. Aftalepartierne er samtidig enige om, at stoffer fortsat skal være kriminaliseret, og at der skal slås hårdt ned på bagmændene – både inde i og uden for fængslerne.

Øget anvendelse af alternative afsoningsformer for en bedre overgang til et liv uden kriminalitet

Aftalepartierne er enige om, at der skal justeres på reglerne for udslusning fra fængsel med henblik på at sikre, at der i højere grad bygges en bro til det omkringliggende samfund, hvor indsatte under tæt opsyn af kriminalforsorgen kan fastholdes i f.eks. arbejde, uddannelse og en stof- og kriminalitetsfri tilværelse. Initiativet skal således være med til at underbygge en tilgang baseret på ret og pligt, hvor dømte, der er motiverede for at arbejde og uddanne sig mv. og har vist at de kan overholde kriminalforsorgens retningslinjer under deres afsoning, får bedre rammer og støtte i deres arbejde for at skabe sig en kriminalitetsfri tilværelse.

Bedre udslusning fra fængsler og arrester via fodlænke og udslusningsfængsler

Med en justering af reglerne for udstationering skal flere indsatte fremadrettet kunne afsone den sidste del af deres straf i kriminalforsorgens udslusningsfængsler eller i eget hjem med fodlænke. For mange indsatte kan det være udfordrende at vænne sig til livet uden for fængslet, og justeringen skal derfor sikre, at flere indsatte får mulighed for langsomt at tilpasse sig livet uden for murene under tæt kontrol og støtte fra kriminalforsorgens personale.

Aftalepartierne er derfor enige om at gøre udstationering i kriminalforsorgens udslusningsfængsler eller i eget hjem med fodlænke til et normalt led i afsoningen for indsatte med en straf på over 6 måneder og forlænge perioden for udstationering, så indsatte kan udstationeres, efter 1/3 af straffen er udstået i indtil otte måneder. Muligheden for udstationering skal kun gælde for indsatte, som kriminalforsorgen efter en grundig screening vurderer vil overholde retningslinjerne for udstationering, og under hensyn til retshåndhævelsen. I den vurdering skal bl.a. indgå kriminalitetens art, straffens længde, tidligere straffe, disciplinærsager mv.

En justering af reglerne forventes at frigøre 176 fængselspladser årligt og dermed bidrage til at nedbringe overbelægget i fængslerne.

Aftalepartierne tilslutter sig samtidig, at der som del af initiativet etableres 4 nye udslusningsfængsler, som skal fordeles geografisk på tværs af Danmark. De nye udslusningsfængsler skal skabe rammerne om, at flere indsatte i afslutningen af deres afsoning får mulighed for en overgang til et liv uden kriminalitet under tæt opsyn og støtte fra kriminalforsorgens personale.

Initiativer målrettet den grønlandske og færøske kriminalforsorg

Kriminalforsorgen i Grønland og på Færøerne står over for en række særskilte udfordringer. I Grønland er der udfordringer med euforiserende stoffer i anstalterne, hvilket påvirker de indsattes udbytte af de resocialiserende indsatser og kan medføre vold og trusler mod personale og blandt indsatte. Derudover er seksuelle overgreb på børn og unge et udbredt problem i Grønland, der kræver en målrettet indsats. For så vidt angår Færøerne er regelgrundlaget for fuldbyrdelse af straf utidssvarende, ligesom der er behov for at forbedre afsoningsforholdene i arresten på Færøerne.

Færøerne

Implementering af straffuldbyrdelseslov på Færøerne

Med aftalen afsættes der midler til implementering af en straffuldbyrdelseslov for Færøerne, der tager hensyn til de færøske afsoningsforhold. Straffuldbyrdelsesloven skal bl.a. sikre et forenklet og mere tidssvarende regelsæt.

Bedre afsoningsforhold i arresten på Færøerne

De færøske varetægts- og afsoningsforhold har længe mødt kritik bl.a. ift. de fysiske forhold og adgangen til uddannelse og beskæftigelse. Derfor er aftalepartierne enige om at afsætte midler til forbedringer af f.eks. de fysiske afsoningsforhold eller til bedre og mere varierende uddannelses- eller beskæftigelsestilbud i arresten på Færøerne.

Grønland

Seksuelle overgreb på børn og unge i Grønland

Seksuelle overgreb på børn og unge i Grønland er et udbredt problem, der kræver en målrettet indsats. Som led i en bredere indsats afsættes der med aftalen finansiering til initiativer, der skal bidrage til at reducere antallet af seksuelle overgreb på børn og unge i Grønland.

Aftalepartierne er således enige om at forhøje foranstaltningsniveauet for voldtægt af børn og unge i Grønland, at styrke forebyggelsesindsatserne rettet mod seksualforbrydere ved at etablere motivationsbehandlingspladser i

Anstalten i Nuuk, at styrke programindsatsen for seksualforbrydere i Grønland og at integrere Kriminalforsorgen i Grønland i ”Behandlingsnetværket”.

Indsats mod misbrug af euforiserende stoffer i grønlandske anstalter

Misbrug af euforiserende stoffer påvirker det sociale klima i de grønlandske anstalter. Det forringer de indsattes udbytte af de resocialiserende indsatser og kan medføre vold og trusler mod personale og blandt indsatte. Med aftalen bliver det derfor muligt fremadrettet at foretage konfirmative test af urinprøver, så Kriminalforsorgen i Grønland kan kontrollere og sanktionere misbrug af euforiserende stoffer.

Opfølgning i flerårsaftaleperioden

Aftalepartierne er enige om, at den politiske opfølgning på aftalen skal ske halvårligt ved forligskredsmøder mellem justitsministeren og retsordførerne fra aftalepartierne.

Økonomien i aftalen

Aftalepartierne er enige om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgens økonomi i 2022-2025. Den fremadrettede økonomi for kriminalforsorgen fremgår af *tabel 2*.

Tabel 2				
Økonomi for kriminalforsorgens flerårsaftale 2022-2025				
<i>Mio. kr., (2022-pl)</i>	2022	2023	2024	2025
Bevilling til kriminalforsorgen	3.915,4	4.248,5	4.366,0	4.418,4

Der afsættes 6,6 mio. kr. i 2022 til at videreføre driftstilskuddet til organisationen High:five samt 17,5 mio. kr. i 2023 og 35,0 mio. kr. årligt i 2024-2025 til initiativet om en ny model for straffesagsomkostninger. Midlerne hertil kommer i tillæg til bevillingen i *tabel 2*. Desuden kommer resterende udgifter forbundet med leje af fængselspladser i udlandet, herunder midler til politiet, på i alt 10,7 mio. kr. i 2022, 29,7 mio. kr. i 2023 og 49,6 mio. kr. årligt i 2024-2025 i tillæg til bevillingen i *tabel 2*.

Aftalepartierne er enige om at ville stemme for den lovgivning, der er nødvendig for at udmønte aftalen.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at kriminalforsorgen som udgangspunkt skal håndtere mer- og mindreudgifter i aftaleperioden inden for de økonomiske rammer for 2022-2025. Aftalepartierne er derfor enige om at

håndtere eventuelle merudgifter i aftaleperioden gennem omprioriteringer inden for aftaleøkonomien eller ved at tilvejebringe ny finansiering.

Kriminalforsorgen er ligesom øvrige statslige institutioner omfattet af generelle tekniske korrektioner i forbindelse med finanslovsprocesser mv.

Aftalen er fuldt finansieret over perioden 2022-2025, jf. *tabel 3*.

Tabel 3					
Udgifter og finansiering					
<i>Mio. kr., 2022-pl</i>	2022	2023	2024	2025	2022-2025
Udgifter					
Skrænt	196,8	264,1	334,6	393,2	1.188,7
Flere fængsels- og arrestpladser	179,6	341,5	454,6	554,9	1.530,6
Mere uniformeret personale og bedre arbejdsmiljø	84,1	162,5	181,5	137,6	565,7
Styrket sikkerhed og mere konsekvens overfor udfordrende indsatte	21,7	58,0	67,9	67,6	215,2
Bedre forudsætninger for et liv udenfor kriminalitet	50,5	154,1	176,1	172,9	553,6
Initiativer målrettet den grønlandske og færøske kriminalforsorg	8,9	10,1	9,6	9,6	38,2
Udgifter i alt	541,6	990,3	1.224,3	1.335,7	4.091,9
Finansiering					
Reserve på FFL22	240,1	312,5	382,1	440,3	1.375,0
Egenfinansiering i kriminalforsorgen	8,4	26,8	36,8	36,8	108,9
Yderligere egenfinansiering	20,0	20,0	20,0	20,0	80,0
Dvalelægning af pladser i Udlændingecenter Ellebæk	27,5	27,5	27,5	27,5	110,0
Reserveret finansiering til ny skole for fængsels- og transportbetjente i regeringsudspillet ”Tættere på II – sundhed, uddannelse og lokal udvikling”	6,4	18,2	22,2	25,3	72,1
Finansiering af COVID-19-relateret kriminalitet	46,0	89,8	136,1	127,1	399,0
Krydsfinansiering	242,7	533,2	568,2	603,2	1.947,3
<i>Resterende midler fra ændring af bødetakster, jf. politiaftale (JM)</i>	<i>7,7</i>	<i>28,2</i>	<i>28,2</i>	<i>28,2</i>	<i>92,3</i>
<i>Rebudgettering af asylindkvarteringssystemet (UIM)</i>	<i>70,0</i>	<i>70,0</i>	<i>70,0</i>	<i>70,0</i>	<i>280,0</i>
<i>Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgede udlændinge (UIM)</i>	<i>20,0</i>	<i>40,0</i>	<i>40,0</i>	<i>40,0</i>	<i>140,0</i>
<i>Besparelser på statslige integrationsindsatser (UIM)</i>	<i>25,0</i>	<i>25,0</i>	<i>25,0</i>	<i>25,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Merprovenu fra moms vedr. tv-abonnementer mv. (SKM)</i>	<i>0,0</i>	<i>215,0</i>	<i>215,0</i>	<i>215,0</i>	<i>645,0</i>
<i>Nedsættelse af rentekompensation i udbyttesager og harmonisering af renteberegning (SKM)</i>	<i>120,0</i>	<i>155,0</i>	<i>190,0</i>	<i>225,0</i>	<i>690,0</i>
Finansiering i alt	591,1	1.028,0	1.192,9	1.280,2	4.092,3

Aftalepartierne noterer sig, at udvidelsen af Sdr. Omme Fængsel, den planlagte områdearrest og opførelse af et nyt fængsel vil indebære udgifter efter flerårsaftaleperioden, som vil skulle finansieres.

Som en del af aftalen annulleres omprioriteringsbidraget for kriminalforsorgen i 2022 til 2025.

Udmøntning af reserve

Aftalepartierne er enige om, at reserven på § 35.11.18. Reserve til initiativer i kriminalforsorgen udmøntes til finansiering af aftalen.

Egenfinansiering i kriminalforsorgen

Aftalepartierne er enige om at fortsætte moderniseringen og effektiviseringen af kriminalforsorgen. På den baggrund er der enighed om, at der kan realiseres egenfinansiering i kriminalforsorgen på 8,4 mio. kr. i 2022 stigende til 36,8 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Aftalepartierne er samtidig enige om, at kriminalforsorgen gives mulighed for at omprioritere tidligere satspuljemidler på 20 mio. kr. årligt til andre formål. Aftalepartierne noterer sig, at kriminalforsorgen fortsat vil varetage de formål, der oprindeligt var forudsat med satspuljeprojekterne. For at indfri denne yderligere egenfinansiering gives kriminalforsorgen mulighed for at omprioritere frit inden for de formål, hvortil midlerne er bevilget i satspuljeprojekterne.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at kriminalforsorgen inden for rammerne af flerårsaftaleøkonomien fortsat skal kunne tilpasse opgaveløsning og drift af hensyn til de konkrete omstændigheder.

Dvalelægning af pladser i Udlændingecenter Ellebæk

Aftalepartierne er enige om at dvalelægge 71 pladser i Udlændingecenter Ellebæk. Dvalelægningen tilvejebringer et finansieringsbidrag på 27,5 mio. kr. årligt.

Finansiering af ny skole for fængsels- og transportbetjente gennem regeringsudspillet ”Tættere på II – sundhed, uddannelse og lokal udvikling”

Aftalepartierne noterer sig, at den nye afdeling af skolen for fængsels- og transportbetjente finansieres som led i regeringsudspillet ”Tættere på II – sundhed, uddannelse og lokal udvikling” og udmøntes fra § 35.11.08. *Reserve til land, by og sundhed.*

Finansiering af COVID-19-relateret kriminalitet

Bevillingerne til håndtering af COVID-19-relateret kriminalitet budgetteres teknisk i perioden 2023-2025 i lyset af, at udviklingen er forbundet med betydelig usikkerhed. Bevillingsniveauet vil blive opdateret årligt i forbindelse med finanslovsforslaget.

Resterende midler fra ændring af bødetakster

Aftalepartierne er enige om at disponere merprovenuet fra regulering af bødetakster for hastighedsforseelser som følge af *Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023*. Regeringen har fremsat lovgivning, der bl.a. implementerer reguleringen af bødetakster, der blev besluttet med politiets og anklagemyndighedens flerårsaftale, og som skulle tilvejebringe et mer-

provenu på 100 mio. kr. årligt fra 2022 og frem. Den valgte model for regulering af bødetakster på færdselsområdet tilvejebringer imidlertid et overskydende merprovenu (efter tilbageløb) på 7,7 mio. kr. i 2022 og 28,2 mio. kr. årligt fra 2023 og frem, der bidrager til finansiering af aftalen.

Rebudgettering af asylindkvarteringssystemet

Aftalepartierne er enige om at nedjustere bevillingen til asylindkvarterings-systemet som følge af et betydeligt mindreforbrug de seneste år. Bevillingen nedjusteres med 70 mio. kr. årligt, som medgår til finansiering af aftalen.

Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgede udlændinge

Aftalepartierne er enige om at afskaffe bonussen for gennemførelse af danskuddannelse, som en række selvforsørgede udlændinge i dag kan modtage, efter de har bestået en prøve i Dansk 2 eller en prøve på tilsvarende eller højere niveau. Det skal ses i lyset af, at der også uden danskbonus er et stort incitament til at lære dansk i forhold til kravene til tidsubegrænset opholdstilladelse og styrkelse af mulighederne for at kunne komme i job eller uddannelse. Initiativet medfører et finansieringsbidrag på 20 mio. kr. i 2022 og 40 mio. kr. årligt fra 2023 og frem, der medgår til finansiering af aftalen.

Besparelser på statslige integrationsindsatser

Aftalepartierne er enige om at gennemføre besparelser på statslige integrationsindsatser på tværs af staten på 25 mio. kr. årligt, der medgår til finansiering af aftalen. Regeringen udarbejder et oplæg til, hvordan besparelserne konkret udmøntes, som forelægges aftalepartierne.

Merprovenu fra moms vedr. tv-abonnementer

Aftalepartierne er enige om at gennemføre momsændringer, som påvirker tv-abonnementer som følge af en dom fra EU-Domstolen, svarende til en minimumsimplementering af EU-reglerne. Danmark er forpligtet til at efterleve EU-retten. Momsændringerne skønnes at indebære et merprovenu på 215 mio. kr. årligt fra 2023 og frem, som medgår til finansiering af aftalen. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for lovforslaget, idet der nedsættes en ministeriel arbejdsgruppe som inden vedtagelse af lovforslaget skal redegøre for at implementering følger retningslinjerne for minimumsimplementering, herunder de bagvedliggende EU-retlige momsregler samt Danmarks stand still bestemmelse.

Nedsat rentekompensation i udbyttesager og renter tilbage i tid

Aftalepartierne er enige om at nedsætte rentesatsen ved for sen tilbagebetaling af for meget betalt udbytteskat fra 4,8 pct. til 3,4 pct. årligt. Parterne er endvidere enige om at fremrykke tidspunktet for, hvornår der skal betales renter, således at personer og virksomheder, der ikke har opfyldt deres forpligtelse til rettidigt og korrekt at angive skatter og afgifter og til at oplyse om deres skattepligt til Danmark, skal betale rente af de skyldige skatter og

afgifter tilbage i tid på samme måde, som det er tilfældet for personer og virksomheder, der rettidigt har angivet og oplyst om skattepligten.

I alt skønnes forslaget at indebære et strukturelt merprovenu på 120 mio. kr. i 2022, 155 mio. kr. i 2023, 190 mio. kr. i 2024 og 225 mio. kr. i 2025, når der fraregnes administrative udgifter.